

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

VÄGLEDNING

Statliga myndigheters RSA- redovisning 2022

Utifrån MSB:s föreskrifter om statliga
myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser
(MSBFS 2016:7)

Statliga myndigheters RSA-redovisning 2022

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enhet: Enheten för försörjningsberedskap

Text: Jacob Nordfors och Jannes Engqvist

Publ nr: MSB1457 – juli 2022
Tidigare utgiven: december 2019
ISBN: 978-91-7927-293-7

Innehåll

1	INLEDNING	4
2	SYFTE OCH MÅL	4
2.1	Avgränsningar	4
2.2	Om RSA-redovisning 2022	5
2.3	Tillägg till 2022 års version	5
2.4	Framtagande av nya RSA-föreskrifter	5
3	RSA-ARBETE OCH RSA-REDOVISNING	7
4	HUR MSB ANVÄNDER RSA-REDOVISNINGARNA	8
5	RSA FÖR MYNDIGHETEN OCH RSA FÖR ANSVARSOMRÅDET	10
5.1	Ansvarsområden för andra myndigheter än länsstyrelsen	10
5.2	Ansvarsområde för länsstyrelserna.....	11
6	ATT BEAKTA HÖJD BEREDSKAP I RSA-ARBETET OCH RSA-REDOVISNINGEN	12
6.1	Vad innebär det att beakta situationer med höjd beredskap?	12
6.2	Vad innebär det att beakta de scenarion som MSB beslutar?	13
6.3	Vad innebär det att beakta Försvarmaktens försvarsplanering?	13
6.4	RSA-redovisningens koppling till andra redovisningar.....	14
7	VÄGLEDNING FÖR REDOVISNINGEN UTIFRÅN 4 OCH 5 § I FÖRESKRIFTERNA	15
8	RSA OCH SEKRETESS	26

1 Inledning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har rätt att ge ut föreskrifter som reglerar vad som ska ingå i statliga myndigheters redovisningar av risk- och sårbarhetsanalyser (RSA)¹. MSB:s föreskrifter för statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2016:7) anger vilken information som ska tas med i redovisningen genom att lista ett antal uppgifter som den ska innehålla. Till föreskrifterna finns också allmänna råd som förtydligar bestämmelserna.

Regleringar och instruktioner för myndigheternas RSA-redovisningar finns alltså redan i och med föreskrifterna och de allmänna råden. MSB anser dock att dessa behöver kompletteras med underlag som på ett mer detaljerat sätt förtydligar bestämmelserna, hur de olika redovisningspunkterna hänger ihop och hur vi ser på redovisningarnas roll i det svenska beredskapssystemet.

Behovet av att förtydliga RSA-föreskrifterna, som bland annat framkommit i dialog med RSA-redovisande myndigheter, har gjort att MSB tagit fram denna vägledning. Vägledningen är ett komplement till det stöd som redan finns i form av föreskrifterna, de allmänna råden och MSB:s vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser från 2011.² Vägledningen är en uppdaterad version av den vägledning som togs fram 2019 inför redovisningen 2020, och innehåller ett antal mindre justeringar (se avsnitt ”Tillägg till 2022 års version”, s.5).

2 Syfte och mål

Vägledningen syftar till att tydliggöra innehållet i RSA-föreskrifterna för statliga myndigheter (MSBFS 2016:7). Detta gör vi genom att mer detaljerat beskriva vad för slags information MSB efterfrågar. Målet är att myndigheternas RSA-redovisningar ska bli mer användbara underlag i arbetet med att utveckla och inrikta området samhällsskydd och beredskap, samt att kopplingen ska bli tydligare mellan RSA-arbetet och de närliggande arbeten och redovisningar som görs inom totalförsvarsplaneringen (se avsnitt ”RSA-redovisningens koppling till andra redovisningar”, s. 14).

2.1 Avgränsningar

Vägledningen riktar sig till de personer som ansvarar för att ta fram en myndighets RSA-redovisning 2022.³ Det förutsätts att läsaren har en viss förförståelse kring redovisningen och den egna myndighetens arbete med RSA.

Vägledningen avgränsas till att ge stöd kring redovisningen enligt MSB:s föreskrifter. Vägledningen ger också indirekt stöd kring hur myndigheter kan bedriva det bakomliggande RSA-arbete som sammanställs i redovisningen.

¹ Förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap

² Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser, MSB 2011.

³ Beslut om redovisning av risk- och sårbarhetsanalyser för år 2020, MSB 2019-12469.

Vägledningen utgår från nu gällande föreskrifter och tar inte upp kommande föreskriftsrevideringar.

2.2 Om RSA-redovisning 2022

Den förordning som reglerar myndigheternas arbete med risk- och sårbarhetsanalyser och de sammanfattande redovisningarna av dessa, *förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap*, upphör att gälla den 1 oktober 2022 och ersätts då med *förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap*. Enligt den nya förordningen ska en risk- och sårbarhetsbedömning (RSB) redovisas i stället för en RSA, och det ska ske senast den 30 september varje jämt årtal, en tidpunkt som kommer ha passerat då den nya förordningen börjar gälla den 1 oktober 2022.

För att säkerställa att en RSA-redovisning utifrån förordning 2015:1052 ändå görs 2022, trots att förordningen slutar gälla, beslutade regeringen den 16 juni 2022 att bevakningsansvariga myndigheter och de myndigheter som MSB beslutar i enskilda fall, ska lämna en sammanfattande redovisning baserad på sina risk- och sårbarhetsanalyser till Regeringskansliet och MSB senast vid utgången av oktober månad 2022 (Ju2022/02143). Redovisningen ska innefatta vilka åtgärder som planeras och en bedömning av behovet av ytterligare åtgärder.

Kraven på de RSA-redovisningar som görs hösten 2022 är alltså innehållsmässigt desamma som de som tidigare gjorts utifrån förordning 2015:1052. Skillnaden är att de hösten 2022 görs med stöd av ett regeringsbeslut i stället för förordning 2015:1052, eftersom denna slutar gälla den 1 oktober 2022. I praktiken blir det dock ingen skillnad från tidigare.

2.3 Tillägg till 2022 års version

- Eftersom det är samma föreskrifter som styr statliga myndigheters RSA-redovisning 2022 som 2020 har revideringsbehoven av denna vägledning inte varit omfattande. Följande tillägg och revideringar har gjorts: Skrivningarna om hur höjd beredskap ska beaktas i RSA-redovisningarna har uppdaterats mot bakgrund av de nya planeringsunderlag som tagits fram sedan 2020 (se avsnitt 5).
- Skrivningarna om identifiering av samhällsviktig verksamhet har skrivits om till följd av den nya definition som togs fram 2020 (se avsnitt 6).

2.4 Framtagande av nya RSA-föreskrifter

Under 2020 inledde MSB ett arbete med att ta fram nya RSA-föreskrifter. Ambitionen var att dessa skulle börja gälla inför RSA-redovisningen 2022, och under hösten 2021 remitterades ett utkast på RSA-föreskrifter. Senare under våren 2022 stod det dock klart att förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap skulle ersättas av en ny beredskapsförordning under året (det som senare blev förordning (2022:524) om statliga

myndigheters beredskap). MSB valde därför att avvakta med att ge ut nya RSA-föreskrifter, för att i stället ta fram nya föreskrifter utifrån den nya förordningen till den redovisning som kommer äga rum hösten 2024.

Mot bakgrund av ovanstående kommer alltså MSBFS 2016:7 att gälla även under hösten 2022.

3 RSA-arbete och RSA-redovisning

Varje myndighet ska ”i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området.” Detta enligt 8 § i förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap. Arbetet ska minst vartannat år dokumenteras i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). En RSA kan alltså ses som en dokumentation av myndigheters arbete med beredskapsplanering.⁴

Kravet på RSA-arbete gäller alla statliga myndigheter under regeringen (utom Regeringskansliet, kommittéväsendet och Försvarsmakten). Däremot är det endast ett urval myndigheter – de som anges i bilagan till förordningen och de som MSB beslutar om – som ska skicka in sammanfattande redovisningar av sina RSA:er till Regeringskansliet och MSB.

Man kan alltså skilja på en myndighets RSA (enligt förordning 2015:1052) och den sammanfattande RSA-redovisning som vissa myndigheter gör enligt MSB:s föreskrifter (MSBFS 2016:7). En myndighet som ska redovisa till Regeringskansliet och MSB kan välja något av dessa alternativ:

1. låta RSA-redovisningen vara samma dokument som myndighetens RSA
2. låta RSA-redovisningen vara en sammanfattande redovisning av myndighetens RSA.

Ytterligare en skillnad mellan en myndighets RSA och RSA-redovisningen är mottagaren. En myndighets RSA är ett underlag för myndighetens beredskapsplanering, medan en RSA-redovisning riktar sig till MSB och Regeringskansliet som underlag för att utveckla det nationella beredskapsarbetet.⁵ Detta kan göras genom att myndigheten särskilt lyfter fram sårbarheter som man inte kan lösa själv, till exempel eftersom de kräver stora investeringar eller författningsmässiga ändringar.

MSB ser gärna att det framgår om RSA-redovisningen är samma dokument som myndighetens RSA, eller om dokumentet är en sammanfattande redovisning (och det alltså finns underlag och information som inte redovisats, eller beskrivits mer kortfattat).

⁴ Beredskapsplanering handlar om förberedelser hos organisationer att hantera samhällsstörningar i fred eller höjd beredskap. Det omfattar identifiering av samhällsviktig verksamhet, analyser av hot, risker och sårbarheter, och vägval av åtgärder för att minska och skapa förmåga att hantera dessa.

⁵ I förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap som ersätter förordning 2015:1052 den 1:a oktober 2022 förtydligas denna skillnad mellan dokumentation och redovisning genom att den senare benämns risk- och sårbarhetsbedömning (RSB).

4 Hur MSB använder RSA-redovisningarna

MSB använder RSA-redovisningarna på flera sätt.

Ta fram nationella risk- och sårbarhetsbedömningar

Den nationella risk- och sårbarhetsbedömningen (NRSB) är ett strategiskt underlag som MSB lämnar till regeringen. NRSB används för att inrikta och utveckla Sveriges krisberedskap och civila försvar. NRSB ger en bild av de sårbarheter, hot och risker i samhället som anses vara särskilt allvarliga, hur samhällets krisberedskap och planeringen för civilt försvar utvecklas samt MSB:s förslag på åtgärder för ökad beredskap. RSA-redovisningarna hösten 2022 kommer vara viktiga underlag för NRSB.

Ta fram nationella riskbedömningar till EU-kommissionen

Som en del i det europeiska civilskyddsarbetet åtar sig medlemsländerna att bedriva ett riskhanteringsarbete med fokus på allvarliga risker. Nationella riskbedömningar ska återkommande tas fram och redovisas till EU-kommissionen. MSB använder myndigheternas RSA-redovisningar för att få information om nationella risker och bedömningar av osäkerheter, konsekvenser och beredskap samt sårbarheter och brister i hanteringsförmåga. RSA-redovisningarna är därmed en bas i den riskbedömning som redovisas till kommissionen.

Ta fram inriktningen för anslag 2:4 Krisberedskap

MSB disponerar anslag 2:4 Krisberedskap som 2019 uppgick till 1,3 miljarder kronor. Anslaget får användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och deras konsekvenser. Anslaget får även i viss utsträckning finansiera åtgärder som syftar till att skapa eller vidmakthålla förmågan till höjd beredskap för det civila försvaret. Medel från anslaget fördelas till bland annat statliga myndigheter, kommuner, regioner och frivilliga försvarsorganisationer.

Den myndighet som har ansvaret för en verksamhet under normala förhållanden har enligt ansvarsprincipen också ansvar för att finansiera de åtgärder som krävs för att bedriva verksamheten även i en krissituation. Men myndigheter kan söka medel från anslaget för projekt som syftar till att utveckla områden som inbegriper flera aktörer, eller för större tillfälliga åtgärder som är väsentliga för krisberedskapen.

MSB tar varje år fram en inriktning för projektmedlen. Med inriktningen tydliggör MSB prioriteringen inom och mellan de övergripande utvecklingsområden som regeringen angett i MSB:s regleringsbrev. Arbetet med att ta fram inriktningen utgår till stor del från den analys som görs i NRFB (som i sin tur bygger på RSA-redovisningarna). Utifrån NRFB bedömer vi vilka åtgärder som behöver prioriteras i närtid, och som enligt principerna för anslaget skulle kunna finansieras

med anslagsmedel. Myndigheternas RSA-redovisningar, och de brister och åtgärdsbehov som lyfts fram i dem, är alltså avgörande för hur MSB väljer att inrikta 2:4-anslaget.

Bedöma samhällets informations- och cybersäkerhet

MSB använder RSA-redovisningarna som ett underlag i den samlade bedömningen av myndigheters, och i förlängningen samhällets, informations- och cybersäkerhet. Myndigheternas RSA-redovisningar kan även ligga till grund för sektorsvisa bedömningar av informations- och cybersäkerhet.

Arbeta med lägesbilder

RSA-redovisningar används vid behov som tvärsektoriella och tvärgeografiska kunskapsunderlag inom MSB:s operativa verksamhet. Här ingår att skapa och upprätthålla en bild av det nationella läget kopplat till aktuella händelser och vid behov inrikta och samordna krishanterande aktörers åtgärder.

Utöver att beskriva det rådande läget behöver vi kunna bedöma olika händelsers möjliga spridningseffekter och konsekvenser för samhället och samhällsviktiga verksamheter. Vi kan då använda RSA-redovisningarna för att få information om sårbarheter inom samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden som påverkar sådana verksamheter.

Bistå med stödresurser

MSB ska ha förmågan att bistå med stödresurser i samband med allvarliga olyckor och kriser och vid höjd beredskap⁶. För att effektivt kunna använda samhällets samlade resurser och internationella förstärkningsresurser, behöver vi kunskap om vilka sårbarheter som myndigheterna inte själva kan hantera. Myndigheternas RSA-redovisningar utgör viktiga underlag för att vi ska veta vilka förmågeområden som behöver utvecklas utifrån en analys av samhällets förmågor och behov.

⁶ 7 § förordningen (2008:1002) med MSB:s instruktion

5 RSA för myndigheten och RSA för ansvarsområdet

Statliga myndigheters RSA-arbete regleras av förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap. Portalparagrafen slår fast att bestämmelserna syftar till att minska sårbarheten i samhället samt utveckla statliga myndigheters förmåga att hantera sina uppgifter i krissituationer samt inför och vid höjd beredskap. Detta övergripande syfte återkommer i 8 §, som slår fast att myndigheter ska bedriva RSA-arbete i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap.

Förordningen innebär att RSA-arbetet ska leda till stärkt beredskap inom myndigheterna och för samhället i stort. Myndigheter ska med andra ord, utöver att bedriva RSA-arbete för sin egen verksamhet, även bedriva RSA-arbete för sina ansvarsområden. För länsstyrelserna innebär detta att RSA-arbetet även omfattar det geografiska området.

RSA-arbetet ska vidare inte enbart stärka förmågan att hantera fredstida kriser, utan även situationer med höjd beredskap och ytterst krig (se kapitel 5). Således ska en RSA beakta fyra perspektiv:

- Egen myndighet vid fredstida kriser.
- Egen myndighet vid höjd beredskap och krig.
- Ansvarsområdet vid fredstida kriser.
- Ansvarsområdet vid höjd beredskap och krig.

5.1 Ansvarsområden för andra myndigheter än länsstyrelsen

Ansvarsområde är det område myndigheten verkar inom och har något slags ansvar för.⁷ Ansvarsområdet går därmed utanför den egna myndighetens verksamhet. Innebörden och omfattningen av olika slags ansvarsområden är avhängigt myndighetens instruktion och varierar därför mellan myndigheterna. Flera myndigheter har dessutom särskilt utpekat ansvar under kris eller höjd beredskap. Exempel på ansvarsområden är tillsynsansvar eller samordningsansvar för aktörer som verkar inom ett visst område (till exempel elproducenter, telekomoperatörer eller livsmedelsproducenter) eller att tillhandahålla expertkunskap för ett visst område. Det finns dock inga formella riktlinjer för hur en myndighets ansvarsområde ska ramas in eller beskrivs, utan detta måste utläsas från fall till fall ur myndighetens instruktion, regleringsbrev och övriga styrning.

⁷ Ansvarsområdet för länsstyrelserna skiljer sig från ansvaret för övriga myndigheter.

Att genomföra en RSA för ansvarsområdet innebär i praktiken att analysera risker och sårbarheter för de delar av samhället där myndigheten är att betrakta som en nationell expertmyndighet eller har ett utpekat ansvar avseende krisberedskap.

Redogör tidigt i RSA-arbetet för myndighetens ansvarsområden. Därmed klargörs vilka analyser av risker och sårbarheter som behövs utöver de som gäller den egna myndigheten. Om myndigheten anser att den inte har något ansvarsområde utöver den egna verksamheten, motivera det i RSA-redovisningen (se kapitel 6 ”Beskrivning av myndigheten och dess ansvarsområde”).

5.2 Ansvarsområde för länsstyrelserna

För länsstyrelserna utgörs ansvarsområdet av det geografiska området (länet). Innebörden kan dock behöva utvidgas, exempelvis i de fall där det skyddsvärda går över länsgränsen eller där länsstyrelsen planerar tillsammans med aktörer utanför länet. I såväl beskrivningar som analyser, lägg fokus på det som är utmärkande och unikt för länet samt på verksamheter som är av regional betydelse.

6 Att beakta höjd beredskap i RSA-arbetet och RSA-redovisningen

MSB:s föreskrifter (MSBFS 2016:7) ställer i 3 § krav på att myndigheter i RSA-arbetet ska beakta situationer med höjd beredskap. Samma paragraf beskriver även hur det ska gå till:

3 § I arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser ska myndigheterna beakta både krissituationer i fredstid och situationer med höjd beredskap. Myndigheterna ska även beakta de scenarion som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap beslutar samt de delar av Försvarmaktens försvarsplanering som förmedlas till myndigheterna.

Det går därmed att utläsa tre krav på vad myndigheter ska göra i sitt RSA-arbete:

1. Beakta situationer med höjd beredskap.
2. Beakta de scenarion som MSB beslutar.
3. Beakta Försvarmaktens försvarsplanering.

Nedan beskriver vi vad dessa krav innebär mer konkret.

6.1 Vad innebär det att beakta situationer med höjd beredskap?

RSA-arbetet ska göras på ett sådant sätt att analysen även kan bli beslutsunderlag för åtgärder för att stärka förmågan i situationer med höjd beredskap. Det innebär samma slags analyser som för fredstida kriser; myndigheten ska analysera konsekvenser, sårbarheter och befintliga och nödvändiga förmågor utifrån ett identifierat hot. Skillnaden består i att hotet i detta fall är givet (dvs. en situation med höjd beredskap och krig).

MSB och Försvarmakten har gemensamt tagit fram *Handlingskraft*, en planeringsinriktning för utvecklingen av det civila försvaret 2021-2025.⁸ I denna beskrivs de grundläggande antaganden alla aktörer ska utgå från i sin analys och planering, liksom fokusområden för perioden och övergripande om hur den gemensamma planeringen ska gå till.

För statliga myndigheter innebär kravet att beakta höjd beredskap att för redovisningspunkterna i 4 och 5 § i föreskrifterna lägga till perspektivet höjd beredskap med utgångspunkt i de underlag som ges i *Handlingskraft*. I praktiken innebär detta att exempelvis:

⁸ Handlingskraft - Handlingsplan för att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret 2021-2025, 2021-08-27, MSB 2020-16261-3.

- Redogöra för myndighetens uppdrag vid höjd beredskap, eller hur myndigheten tolkar ett sådant uppdrag om det är oklart.
- Beskriva ansvarsområdets funktion vid höjd beredskap, det vill säga hur verksamheter inom området bidrar till målet för civilt försvar.
- Analysera och beskriva hur situationer med höjd beredskap inklusive krig påverkar myndighetens ansvarsområdets möjlighet och förmåga att lösa uppgifter och bedriva samhällsviktig verksamhet.

I kapitel 6 beskriver vi vidare hur höjd beredskap kan beaktas kopplat till redovisningspunkterna.

6.2 Vad innebär det att beakta de scenarion som MSB beslutar?

Scenarion används för att säkerställa att alla berörda aktörer har samma utgångspunkter i sin analys, och för att konkretisera de behov planeringen ska tillgodose.

Handlingskraft har en säkerhetsskyddsklassificerad bilaga med ett scenario som beskriver en möjlig händelseutveckling. I detta specificeras vad det civila försvaret ska klara av i form av händelseförlopp och påfrestningar på samhället. De myndigheter som har delgivits scenariot bör så långt som möjligt utgå från det i all beredskapsplanering, inklusive sammanställning av RSA.

I *Handlingskraft* anges också flera öppna scenarion som kan användas av de aktörer som inte har tillgång till den säkerhetsskyddsklassificerade bilagan, eller som vill komplettera denna med ett scenario som kan delas öppet. Dessa är

- FOI, Hotbildsunderlag i utvecklingen av civilt försvar (Typfall 1-4)⁹,
- FOI, Typfall 5: Utdragen och eskalerande gråzonsproblematik¹⁰ och
- FOI, Scenarier för kommuner och kommunal räddningstjänst under höjd beredskap¹¹

Genom att utgå från något av dessa scenarier uppfylls föreskrifternas krav om att beakta de scenarion som MSB beslutar.

6.3 Vad innebär det att beakta Försvarsmaktens försvarsplanering?

Myndigheten ska i analysen inkludera det behov av samverkan och stöd som Försvarsmakten förmedlat att de har från myndigheten och ansvarsområdet. Myndighetens analyser och planläggning ska också utgå från Försvarsmaktens

⁹ Hotbildsunderlag i utvecklingen av civilt försvar, 2014-10-14, FOI Memo 5089.

¹⁰ Typfall 5: Utdragen och eskalerande gråzonsproblematik, 2018-02-01, FOI MEMO 6338.

¹¹ Scenarier för kommuner och kommunal räddningstjänst under höjd beredskap, 2020-02-10, FOI-R--4823—SE.

planering. Det kan exempelvis handla om att Försvarmakten pekat ut vissa geografiska områden som särskilt utsatta vid ett väpnat angrepp.

Försvarmaktens planering och behov har förmedlats till berörda aktörer i samband med delgivandet av *Handlingskraft*, och genom bilateral dialog.

Myndigheter som inte har fått sådan information från Försvarmakten eller MSB kan bortse från denna del av föreskrifterna.

6.4 RSA-redovisningens koppling till andra redovisningar

Sammanställningen av risk- och sårbarhetsanalyser och redovisning av dessa kan överlappa med andra slags redovisningar myndigheter gör i sin beredskapsplanering. Bevakningsansvariga myndigheter fick 2021, genom anvisningarna för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025,¹² i uppdrag att den 1 oktober varje år under perioden 2021-2025 redovisa vidtagna och planerade åtgärder och befintlig förmåga av relevans för det civila försvaret.¹³ Denna redovisning överlappar delvis med kraven om att beakta höjd beredskap i RSA-redovisningen, och myndigheterna uppmanas därför att skapa synergi mellan dessa redovisningar, antingen genom att återge samma information i båda rapporteringarna, eller genom att hänvisa till redovisningen för CF-utveckling i RSA-redovisningen. Dessa båda arbeten och redovisningar är två sammanlänkade processer med samma mål: att via analys- och planeringsarbete verka för ett säkrare och mer motståndskraftigt samhälle. Därför bör de samordnas.

¹² Ju2020/04658

¹³ Regeringen, Anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025 (Ju2020/04658); s 2f.

7 Vägledning för redovisningen utifrån 4 och 5 § i föreskrifterna

I avsnittet beskriver vi mer detaljerat vad för slags uppgifter MSB efterfrågar i föreskrifternas 4 och 5 §, och hur de hänger ihop med varandra.

1. Beskrivning av myndigheten och dess ansvarsområde Beskrivning av länsstyrelsen och det geografiska området

Inled arbetet med att analysera vilket ansvar och vilka uppgifter myndigheten och ansvarsområdet har ur ett beredskapsperspektiv, inklusive inför och vid kris och höjd beredskap. Analysen bör utgå från lagar, förordningar, instruktioner och andra relevanta styrdokument. Redogör för vad bestämmelserna innebär mer konkret kopplat till myndighetens roll och ansvar inför och vid kris och höjd beredskap.

Beskrivning av ansvarsområdet för andra myndigheter än länsstyrelsen

Myndigheterna bör svara på hur de uppfattar sitt ansvarsområde utöver den egna verksamheten (se kapitel ”RSA för myndigheten och RSA för ansvarsområdet”, s. 10).

Länsstyrelsens beskrivning av det geografiska området

Länsstyrelsens beskrivning av det geografiska området bör fokusera på vad inom länet som är särskilt utmärkande ur ett beredskapsperspektiv. Det kan exempelvis handla om geografiska särdrag, infrastruktur av stor betydelse, särskilda demografiska förhållanden, omfattande farlig verksamhet eller att länets geografiska placering är av särskild betydelse ur ett totalförsvarsperspektiv (se kapitel ”RSA för myndigheten och RSA för ansvarsområdet”, s. 10).

Beskriv tydligt om länsstyrelsen har ansvar för någon särskild verksamhet, till exempel Länsstyrelsernas gemensamma IT-verksamhet.

Hur beaktas höjd beredskap?

Beakta höjd beredskap genom att beskriva myndighetens och ansvarsområdets roll och uppdrag inför och vid höjd beredskap, samt vilken roll myndigheten och ansvarsområdet spelar för att uppnå målet för civilt försvar.

Beskrivning av myndigheten och dess ansvarsområde eller beskrivning av länsstyrelsen och det geografiska området bör innehålla

- En redogörelse för och analys av myndighetens uppgifter och ansvar inför och vid kris och höjd beredskap.
- En redogörelse för hur myndigheten ser på sitt ansvarsområde utöver den egna verksamheten inklusive en beskrivning av det och av ansvarsområdets avgränsning, och vilka samordningsbehov som det leder till. Om myndigheten bedömer att den inte har något sådant ansvar, ska det motiveras.
- En redogörelse för vilken roll myndigheten och ansvarsområdet spelar i att skydda och upprätthålla målen för krisberedskap och civilt försvar.
- För andra myndigheter än länsstyrelsen: En redogörelse för och analys av ansvarsområdets roll inför och vid kris och höjd beredskap, och vilken roll ansvarsområdet spelar för att upprätthålla målen för krisberedskap och civilt försvar.
- För länsstyrelser: En redogörelse för vad som särskilt utmärker länet ur ett kris- och totalförsvarsperspektiv.

2. Beskrivning av arbetsprocess och metod

Redovisningen ska innehålla en beskrivning av hur analysarbetet har gått till.

Ange om myndigheten har använt en etablerad metod, exempelvis FORSA¹⁴, och beskriv eventuella anpassningar eller justeringar i modellen. Redovisa också om det finns brister i metodiken eller risk för felkällor.

En mycket viktig del i beskrivningen är att redovisa och motivera eventuella avgränsningar, både metodologiska och i analysens omfattning. Exempel på sådana avgränsningar är att en viss risk eller verksamhet inte har beaktats av något skäl, eller att vissa typer av hot eller risker inte har inkluderats, exempelvis för att de analyseras i ett annat sammanhang. Tveka inte att redovisa vad som kan tolkas som tillkortakommanden i analysen. Se det i stället som en möjlighet att lyfta behov av stöd och förtydliganden till MSB och andra instanser.

Ange slutligen om RSA-redovisningen är den risk- och sårbarhetsanalys som myndigheten tar fram enligt förordning 2015:1052, eller en sammanfattande redovisning av denna (se kapitel 2).

Varför behöver arbetsprocess och metod redovisas?

Myndigheterna ombeds beskriva arbetsprocess och metod av flera skäl. Ett är att identifiera potentiella felkällor och osäkerheter, så att informationen när den används i nästa steg inte tillskrivs för hög eller låg vikt. Ett annat är att lyfta problem och brister i den analysmetodik som används och som kan visa på bristande stöd från MSB, eller behov av ytterligare stöd och förtydliganden. Slutligen gör beskrivningen att MSB kan hämta in erfarenheter från det praktiska

¹⁴ <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/risk--och-sarbarhetsanalyser/stod-i-risk--och-sarbarhetsanalys/>

RSA-arbetet, och identifiera goda exempel att sprida och vidareutveckla som en del i den nationella RSA-utvecklingen.

Avsikten är alltså inte att kontrollera om analysen ”gått rätt till”, utan att få in bakgrundsinformation som underlättar läsning och tolkning av redovisningen.

3. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom myndighetens ansvarsområde som är av nationell betydelse

Identifierad samhällsviktig verksamhet inom det geografiska området som är av regional betydelse

Att identifiera samhällsviktig verksamhet är avgörande för att RSA-arbetet ska fungera som underlag för myndighetens beredskapsplanering. Vi rekommenderar därför att utgå från följande analyssteg:

- Identifiera beroenden – Vad måste finnas för att den samhällsviktiga verksamheten ska fungera?
- Identifiera och analysera hot och risker – Vad kan hända som leder till att den samhällsviktiga verksamheten slås ut?
- Identifiera sårbarheter – Var finns bristande förmåga att förebygga eller hantera händelser som kan resultera i att samhällsviktig verksamhet slås ut?
- Ta fram åtgärdsbehov – Vilka åtgärder behöver vidtas för att den samhällsviktiga verksamheten ska bli mer skyddad och för att stärka förmågan att hantera ett bortfall?

Vad är samhällsviktig verksamhet?

MSB antog 2020 en ny definition av samhällsviktig verksamhet som lyder:

Samhällsviktig verksamhet

Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.¹⁵

Den definition som återges i föreskrifterna är fortfarande formellt sett den som gäller för RSA-redovisningen, men MSB vill uppmana alla aktörer att ta del av den nya definitionen och använda den i sin beredskapsplanering. Den nya definitionen ingår i den nya beredskapsförordningen (2022:524) och kommer vara en utgångspunkt för de nya RSA-föreskrifterna.

¹⁵ MSB, *Uppdaterad definition samhällsviktig verksamhet* (MSB 2020 – 11275)

Den nya definitionen innebär ett perspektivskifte. Fokus ligger nu på verksamhetens roll att upprätthålla och säkerställa viktiga samhällsfunktioner såväl före, under och efter störningar.

Hur avgörs om en verksamhet är samhällsviktig på lokal, regional eller nationell nivå?

Av RSA-föreskrifterna framgår det att centrala myndigheter ska identifiera samhällsviktiga verksamheter på *nationell* nivå, medan länsstyrelser ska identifiera samhällsviktiga verksamheter på *regional* nivå. Här är exempel på vad som kan vara samhällsviktigt på respektive nivå inom funktionen ”distribution av livsmedel”:

- På nationell nivå kan samhällsviktig verksamhet till exempel vara ett stort livsmedelslager.
- På regional nivå kan samhällsviktig verksamhet till exempel vara en livsmedelsdistributör till flera kommuner och butiker i länet.
- På lokal nivå kan samhällsviktig verksamhet till exempel vara ett produktionskök eller en livsmedelsbutik.

Hur identifieras den samhällsviktiga verksamheten?

MSB har publicerat en separat vägledning för hur samhällsviktig verksamhet kan identifieras.¹⁶

Avgrensa den samhällsviktiga verksamheten till de verksamheter som finns inom myndighetens uppdrag och ansvarsområde.

Hur beaktas höjd beredskap?

Analysera vilka verksamheter inom myndigheten och ansvarsområdet som behöver fungera vid höjd beredskap (se kapitel 5). Analysera även om det finns några samhällsviktiga verksamheter som tillkommer eller utgår vid höjd beredskap.

Identifierad samhällsviktig verksamhet bör innehålla

- **För andra myndigheter än länsstyrelsen:** En redogörelse för de samhällsviktiga verksamheter som finns inom ansvarsområdet och inom myndighetens eget arbete, samt inom vilka funktioner och samhällssektorer de finns (se MSB:s vägledning för identifiering av samhällsviktig verksamhet för definitioner).
- **För länsstyrelser:** En redogörelse för de samhällsviktiga verksamheter som finns inom det geografiska området och inom myndighetens eget arbete, samt inom vilka funktioner och samhällssektorer de finns (se MSB:s vägledning för identifiering av samhällsviktig verksamhet för definitioner)..

¹⁶ MSB; *Identifiering av samhällsviktig verksamhet: metod* (MSB 1408 – reviderad oktober 2021).

4. Identifierade kritiska beroenden för den identifierade samhällsviktiga verksamheten

För att kunna identifiera vad som hotar den samhällsviktiga verksamheten är det nödvändigt att identifiera dess kritiska beroenden, det vill säga det som måste finnas på plats för att den samhällsviktiga verksamheten ska fungera.

Vad är ett kritiskt beroende?

I RSA-föreskrifterna definieras kritiska beroenden som ”beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera”. Vidare sägs det att den typen av beroenden karaktäriseras av att ett ”bortfall eller en störning i levererade verksamheter relativt omgående leder till sådana funktionsnedsättningar som kan få till följd att en kris inträffar”.

På vilken nivå ska kritiska beroenden identifieras?

Identifiera kritiska beroenden på typnivå. I stället för att till exempel enbart skriva ”transporter” som kritiskt beroende för en viss verksamhet, ange vilka typer av transporter det handlar om, t.ex. kyltransporter, persontransporter, containertransport på lastbil, etc.

Vad gäller när myndigheten inte råder över sina kritiska beroenden?

Om en myndighet inte råder över ett visst beroende, eller saknar tillräcklig kunskap för att hantera det, är det viktigt att det framkommer i RSA-redovisningen. MSB kan då sammanställa stödbehovet, och föreslå för regeringen att någon aktör tar ansvar för ett sådant stöd.

Finns det mer stöd att få om att identifiera kritiska beroenden?

Att identifiera kritiska beroenden för samhällsviktig verksamhet är en del av en myndighets arbete med kontinuitetshantering. Informations- och stödmaterial för detta finns på MSB:s websida.¹⁷

Identifierade kritiska beroenden bör innehålla

- Beskrivningar av de kritiska beroenden som finns för respektive samhällsviktig verksamhet identifierade på verksamhetsnivå.
- Beskrivningar av de kritiska beroenden som myndigheten inte råder över och som därför behöver lyftas till nationell nivå.

¹⁷ <https://www.msb.se/kontinuitetshantering>.

5. Identifierade och analyserade hot och risker för myndigheten och dess ansvarsområde

Identifierade och analyserade hot och risker för länsstyrelsen och länets geografiska område

Punkterna 1, 3 och 4 i föreskrifterna (om myndigheten och dess ansvarsområde samt den samhällsviktiga verksamheten och dess beroenden) syftar till att beskriva det som ska skyddas. Utifrån en sådan bild ska myndigheten sedan identifiera och analysera vad som hotar det skyddsvärda.

Vad avses med "hot" och "risk"?

"Hot" och "risk" används idag på olika sätt och det råder en viss oklarhet kring den exakta skillnaden mellan begreppen. I denna vägledning utgår vi från de definitioner som finns i de allmänna råden till RSA-föreskrifterna.

"Hot" är enligt föreskrifternas definition "händelser eller företeelser som medför fara för skada på något eller någon". Med hot avses alltså potentiella orsaker till skada mot enskilda eller samhället. Naturolyckor, terrorism och social oro är exempel på hot. Ett hot är i grunden ett grovt beskrivet generellt riskscenario som utgår från en typhändelse eller en företeelse som kan vara skadlig. Sammanställning av hot kallas även för "riskidentifiering".

"Risk" är enligt föreskrifternas definition "en sammanvägning av sannolikheten för att en händelse ska inträffa och de konsekvenser händelsen kan leda till". En risk är med andra ord ett analyserat hot där man har bedömt hur pass allvarligt det är. Detta moment kallas ofta "riskanalys". En förutsättning för att kunna identifiera och analysera risker, det vill säga bedöma sannolikhet och konsekvens, är att vidareutveckla identifierade hot till mer specifika scenarion. Till exempel skulle hotet "översvämning" kunna vidareutvecklas till ett scenario som gör mer specifika antaganden kring översvämningens omfattning, var den inträffar och vid vilken tidpunkt. Därefter kan man analysera sannolikhet och konsekvens utifrån det specifika scenariot.

Beskrivningen av hoten är alltså ett slags bruttoinventering av det som kan störa och skada det som ska skyddas. Beskrivningen av risker analyserar hoten och bedömer hur sannolikt det är att scenariot inträffar, samt vilka konsekvenserna blir om hoten realiserar.

Hur identifieras hot?

När hot ska identifieras, utgår från det som ska skyddas, det vill säga målen för områdena skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, samt den samhällsviktiga verksamheten. Identifiera alltså sådana händelser som skulle kunna skada eller slå ut myndighetens och ansvarsområdets förmåga att utföra sina uppgifter kopplade till målen och den identifierade samhällsviktiga verksamheten eller som på annat sätt kan skada det skyddsvärda.

Hämta gärna inspiration från den förteckning av hot MSB presenterat i Nationell riskbedömning (NRA) från 2018 (se kapitel 3).¹⁸

Vilka hot ska tas vidare till riskanalysen?

Riskanalys innebär att vidareutveckla de identifierade hoten till mer utförligt beskrivna riskscenarion och därefter analysera sannolikhet och konsekvens. Riskanalysen är alltså ett betydligt mer omfattande och komplext arbete än att identifiera hot. Välj därför vilka hot som ska analyseras vidare.

Analysera sådana risker som myndigheten har expertkunskap inom. Sådana analyser kan bidra med bakgrundsinformation och dimensionerande utgångspunkter som andra aktörer kan utgå från i sitt RSA-arbete samt i övrig beredskapsplanering.

Länsstyrelserna bör redovisa risker som är utmärkande för det geografiska området. Det kan exempelvis handla om att det finns ett kärnkraftverk i länet, infrastrukturella noder i länet av stor betydelse (till exempel större hamnar eller flygplatser) eller förhållanden som gör länet extra sårbart för olika typer av naturhändelser.

Ta gärna med analyser av risker som det saknas heltäckande hantering eller planering inför, och där behovet av åtgärder därmed är stort. Detta föregriper sårbarhetsanalysen, men redan i riskanalysskedet brukar det gå att bilda sig en övergripande bild av vilken förmåga som finns att förebygga och hantera olika hot.

Hur görs en riskanalys?

Riskanalysen kan göras på flera olika sätt och myndigheten väljer själv tillvägagångssätt. Det viktiga är att analysen görs på ett sådant sätt att åtgärdsbehoven kan identifieras.

Ett vanligt sätt är att kvantifiera sannolikhet och konsekvens utifrån definierade skalor och därefter sammanställa riskerna i så kallade riskmatriser. För MSB är det dock viktigt att bedömningarna av sannolikhet och konsekvens, oavsett tillvägagångssätt i övrigt, inkluderar resonerande texter som beskriver varför olika slags bedömningar gjorts. Sådana resonerande texter kan exempelvis utgå från följande frågor:

- Vilka mer konkreta scenarion kan knytas till ett visst hot? Hur ser typiska händelseutvecklingar ut? Vad finns det för huvudsakliga varianter?
- Kan vissa hot och risker vara gränsöverskridande, det vill säga kan hoten och riskerna komma från eller spridas till andra länder?
- Finns det exempel från Sverige eller andra länder på inträffade händelser?
- Finns det aspekter som gör risken särskilt aktuell (till exempel medierapportering, utredningar, pågående åtgärder)?

¹⁸ Nationell riskbedömning 2018 som underlag till Sveriges rapportering till Europeiska kommissionen - Svar på uppdrag 8 i MSB:s regleringsbrev 2018, MSB diariernr 2018-01094.

- Vilka andra aktörer finns med ansvarsområden och expertis som kopplar till risken?
- Vilka informationskällor finns som beskriver risken närmare?

Utifrån detta, bedöm konsekvenserna, alltså hur skyddsvärdena och den samhällsviktiga verksamheten påverkas om risken inträffar. Bedöm också sannolikheten för att risken inträffar.

En förutsättning för att kunna bedöma konsekvens och sannolikhet är också att analysera vilken förmåga som finns hos myndigheten eller i samhället i stort att förebygga och hantera risken.

Hur beaktas höjd beredskap?

Beakta höjd beredskap genom att identifiera hot och analysera sammanhängande risker som hör samman med höjd beredskap, exempelvis militära angrepp mot kritiska noder och anläggningar.

Beakta höjd beredskap i riskanalysen genom att utgå från den förmåga och övriga förutsättningar som finns vid höjd beredskap och krig i konsekvensbeskrivningen.

Identifierade och analyserade hot och risker bör innehålla

- Förteckningar över vilka hot myndigheten identifierat för sin egen verksamhet och sitt ansvarsområde. Hoten bör identifieras utifrån skyddsvärdena och den samhällsviktiga verksamheten.
- Riskanalyser där ett urval av hoten vidareutvecklats och analyserats utifrån händelseförlopp, hur pass sannolikt det är att de inträffar samt vilka konsekvenser som då uppstår.
- **För andra myndigheter än länsstyrelsen:** Riskanalyser för händelser som är utmärkande för myndigheten och dess ansvarsområde (till exempel riskanalyser kopplade till transportområdet från "transportmyndigheterna", till livsmedelsförsörjning från "livsmedelsmyndigheterna" etc.).
- **För länsstyrelser:** Riskanalyser som utgår från vad som är utmärkande för länet (till exempel att det finns ett kärnkraftverk eller att området är särskilt utsatt för olika slags naturhändelser). I riskanalysen vill MSB kunna se hur en viss risk påverkar sådant som är specifikt för länet.

6. Bedömning av myndighetens generella krisberedskap enligt indikatorer som framgår av bilagan

Att bedöma sin förmåga är avgörande för att identifiera sårbarheter och brister i förmågan. Bedöm förmågan genom att fylla i föreskrifternas bilaga. För att bedömningen ska bli användbar för MSB är det viktigt att koppla motiverande och resonerande text till ja/nej-svaren.

Inkludera gärna resonemang kring förmåga i riskanalysen, när sannolikhet och konsekvens bedöms.

Bedömning av myndighetens generella krisberedskap bör innehålla

- Svar på samtliga indikatorer i bilagan med motiverande och resonerande text kopplat till varje indikator, utifrån bilagans format

7. Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom myndigheten

Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom länsstyrelsen och dess geografiska område

Beskrivningen av identifierade sårbarheter är en redogörelse för vilka insikter analysen har genererat. Att identifiera samhällsviktig verksamhet (och dess beroenden), och identifiera och analysera hot och risker syftar till att komma fram till vilka sårbarheter som finns. De identifierade sårbarheterna är i sin tur underlag för att ta fram åtgärder för stärkt samhällsskydd och beredskap, vilket är vad RSA-arbetet syftar till.

Vad är en sårbarhet?

Definitionen i RSA-föreskrifterna av en sårbarhet är ”de egenskaper eller förhållanden som gör samhället, ett system eller egendom mottagligt för skadliga effekter av en händelse”. Med ”förhållanden” avses brister i förmågan att förebygga en viss händelse samt brister i förmågan att hantera konsekvenserna av en inträffad händelse.

Hur beskrivs och identifieras sårbarheter?

Analysera vilka brister i förmåga som finns inom myndigheten och ansvarsområdet att förebygga eller hantera de konsekvenser som beskrivs i riskanalysen. Beskriv sårbarheterna mot bakgrund av de hot och risker som analyserats, så att det finns en tydlig röd tråd mellan de båda redovisningspunkterna.

Vilka sårbarheter är särskilt viktiga att ta med?

De sårbarheter som identifieras kan delas in i två typer:

1. Sårbarheter som myndigheten själv kan lösa inom ramen för nuvarande organisation och uppdrag.
2. Sårbarheter som myndigheten själv inte kan lösa. Det kan exempelvis handla om sårbarheter som kräver lång tid och stora investeringar att lösa, eller sårbarheter som myndigheten inte kan lösa inom ramen för befintligt uppdrag och mandat.

Redovisa även sårbarheter som kommit fram på annat sätt än via RSA-arbetet. Det kan exempelvis handla om sårbarheter som uppdagats vid övningar eller inträffade händelser.

Det är särskilt viktigt att redovisa sårbarheter som myndigheten själv inte kan hantera, eftersom de kan utgöra underlag för Regeringskansliets och MSB:s arbete med att utveckla det svenska beredskapssystemet. Det kan exempelvis röra sig om områden där det krävs betydligt större investeringar än myndigheten disponerar, områden det saknas kunskap kring och där någon annan aktör skulle kunna bistå med vägledning, eller lagar och förordningar som är otydliga eller otillräckliga och som därför gör det svårt att uppnå god beredskap.

Beskrivning av identifierade sårbarheter bör innehålla

- Redogörelser för sårbarheter i form av bristfällig förmåga att förebygga, alternativt hantera, analyserade risker.
- Redogörelser för sårbarheter som inte kan lösas av myndigheten själv, utan kräver samordning med eller av andra.

8. Genomförda, pågående och planerade åtgärder sedan föregående rapportering

Åtgärder är aktiviteter till syfte att förebygga en risk eller att bygga upp förmåga att hantera dess konsekvenser. Arbetet med RSA är en iterativ process, där resultatet bygger på tidigare analyser och ska leda till fortlöpande utveckling samt spårbarhet. Eftersom det främsta syftet med RSA-arbetet är att ta fram åtgärder för stärkt beredskap, är det viktigt att följa upp de åtgärdsbehov som identifierats i tidigare analyser. Vid redovisning av åtgärder är det viktigt att även ange vilka sårbarheter de är avsedda att hantera, hur, och vilka målen är.

Genomförda, pågående och planerade åtgärder sedan föregående rapportering bör innehålla

- En redogörelse för de åtgärdsbehov som identifierades i den föregående RSA-redovisningen med svar på följande frågor:
 - Vilka åtgärder har vidtagits?
 - Vilka åtgärder har inte vidtagits och hur hanteras detta?
- En beskrivning av eventuella åtgärder som inte togs med i den föregående RSA-redovisningen, men som identifierats och eventuellt också vidtagits sedan dess.

9. Behov av ytterligare åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat

Att komma fram till åtgärdsbehov för stärkt beredskap är det främsta syftet med RSA och det som gör arbetet meningsfullt. Redovisa därför konkreta förslag på åtgärder som kan användas för beredskapsplanering inom myndigheten och ansvarsområdet.

Redovisa sådana åtgärder som behöver vidtas för att reducera risker, säkra kritiska beroenden, åtgärda förmågebrister samt minska sårbarheter genom förebyggande åtgärder eller genom att utveckla hanteringsförmågan.

Knyt åtgärderna till förmågan att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och samhällets skyddsvärden inom ansvarsområdet och myndigheten i fred och vid höjd beredskap. Prioritera åtgärderna enligt en enkel kostnads-nyttanalys och beskriv översiktligt vilka resurser de kräver. Syftet är att det ska utgöra ett fullgott planeringsunderlag. Se till att det framgår om åtgärdsförslagen är beslutade.

Låt det också framgå om myndigheten inte råder över åtgärderna, eller saknar resurser för att genomföra dem.

Behov av ytterligare åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat bör innehålla

- Vilka åtgärdsbehov som kommit fram i den aktuella risk- och sårbarhetsanalysen.
- Om åtgärdsförslagen är beslutade att genomföras.
- Prioriteten mellan förslagen.
- Åtgärdsbehov som myndigheten inte råder över samt där man behöver stöd.

8 RSA och sekretess

Offentlighets- och sekretesslagen (OSL) reglerar när myndigheter ska frånga offentlighetsprincipen och belägga delar av handlingar med sekretess. Vissa förutsättningar (skaderekvisit) ska då vara uppfyllda. En risk- och sårbarhetsanalys innehåller sannolikt uppgifter som omfattas av sekretess enligt OSL 15 kap. 2 § ("försvarssekretess") eller 18 kap. 13 § ("RSA-sekretess").

Varje myndighet behöver därför göra en sekretessbedömning av sin RSA för att säkerställa att eventuella känsliga uppgifter i den hanteras på ett korrekt sätt. Säkerhetspolisens föreskrifter och vägledningar ger stöd kring sekretessbedömningen.¹⁹

Det som omfattas av sekretess är just *uppgifter* i en handling, och inte handlingen i sin helhet. Inte heller de delar av RSA-dokumentet som berör höjd beredskap kan med automatik beläggas med sekretess. Även för detta område gäller principen att det endast är uppgifter som kan beläggas med sekretess, och att ett eller flera skaderekvisit enligt OSL måste vara uppfyllda.

Att belägga hela risk- och sårbarhetsanalysen eller redovisningen med sekretess kan göra det svårt att kommunicera kring riskerna. Å ena sidan kräver en användbar analys i många fall att känslig information som omfattas av sekretess ingår. Å andra sidan kan en RSA enkelt behöva delas för att fungera som underlag till den egna myndighetens, andra myndigheters, regeringens och MSB:s beredskapsplanering och riskkommunikation.

En möjlighet är att dela upp analysen eller redovisningen i två delar. Dels en huvuddel som endast innehåller öppen information, men som är tillräckligt utförlig för att ge användbar information om risker, sårbarheter och åtgärdsbehov. Dels en eller flera sekretessbelagda bilagor med de uppgifter som omfattas av sekretess.

¹⁹ Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1)
Säkerhetspolisen, *Vägledning i säkerhetsskydd: Informationssäkerhet*, september 2020.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap